

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020105
NAZWA Trzczańskie Mokrałki
OBSZARU

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020105	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Trzczańskie Mokrałki

1.4. Data opracowania 2008-01	1.5. Data aktualizacji 2024-04
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 października 2021 r. w spr. soo Trzczańskie Mokrałki (PLH020105)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
15.8974

Szerokość geograficzna
50.8818

2.2. Powierzchnia [ha]:

75.29

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL51	Dolnośląskie
------	--------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6510			9.32		G	C	C	C	C
7140			2.04		M	C	C	C	C
9190			2.25		G	D			
91D0			8.44		M	B	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki			Populacja na obszarze				Ocena obszaru		
	Nazwa					Jakość			

Grupa	Kod	naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	danych	A B C D			
						Min	Maks				Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
I	1060	Lycaena dispar			p					M	C	A	C	C
I	6179	Phengaris nausithous			p					DD	C	B	C	C
I	6177	Phengaris teleius			p					DD	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	56.64
N12	43.36
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 PLH020105 Trzczańskie Mokradła położony w województwie dolnośląskim, w północno-wschodniej części mezoregionu Kotliny Jeleniogórskiej, pomiędzy miejscowościami Janowice Wielkie a Trzcianko. Obecnie jest to niewielki kompleks torfowiskowy (w znacznym stopniu pokryty drzewami), znajdujący się na niemal płaskim terenie, z niewysokimi wzgórzami w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Jest on przecięty linią kolejową Wrocław - Jelenia Góra, większa część kompleksu znajduje się po północnej stronie torów.

Torfowisko w granicach obszaru Natura 2000 Trzczańskie Mokradła jest jedynym z nielicznych zachowanym w obrębie sudeckich kotlin śródgórskich. Obszar jest ważny dla zapewnienia reprezentatywności siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy 92/43/EEC w krajowej sieci Natura 2000: borów na torfie (siedlisko priorytetowe 91D0) i torfowisk przejściowych (7140). Torfowiska położone w kotlinach w większości nie zachowały się ze względu na średniowieczne osadnictwo. Trzczańskie Mokradła stanowią relikwiny niegdysiejszego, większego obszaru zatorfionego, który na większości arealu występowania został zamieniony na grunty użytkowane rolniczo.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze ochronie podlegają 3 typy siedlisk przyrodniczych oraz 1 gatunek motyla: 6510 niżowe i górskie

świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*); 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*); 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz 6179 modraszek *Phengaris (Maculiena) nausithous*. Ponadto w obszarze stwierdzono występowanie jednego typu siedliska i jednego gatunku motyla, które nie stanowią przedmiotów ochrony: 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) i 6177 modraszek *Phengaris (Maculiena) teleius*.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Ocena ogólna – C (znacząca). Siedlisko 6510 w obszarze występuje w postaci niewielkich lub średniej wielkości płatów w kompleksach z łąkami o podobnej fizjonomii, jednak znacznie uboższymi florystycznie, często podsiewanymi, z fałszywą dominacją niektórych gatunków traw oraz gatunków ekspansywnych (kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, trybula leśna *Anthriscus sylvestris*).

Reprezentatywność – znacząca (C). Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez zespół *Arrhenatherion elatius* z miejscowym licznym występowaniem rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius*, krwiściągu lekarskiego *Sanguisorba officinalis* oraz szerokim spektrum gatunków charakterystycznych dla siedliska (kozibród wschodni *Tragopogon orientalis*, swierzbica polna *Knautia arvensis*, przytulia pospolita *Galium mollugo*).

Powierzchnia względna – C (poniżej 2% krajowych zasobów siedliska).

Stan zachowania – średni (ocena C). Mimo położenia w rozległych kompleksach łąk, nie wszystkie płaty siedliska są użytkowane, co prowadzi do występowania lokalnych zaburzeń struktury siedliska, a także sprzyja wkraczaniu i rozprzestrzenianiu się gatunków ekspansywnych. W związku z tym stopień zachowania struktury i funkcji oceniono jako średni, przy stosunkowo łatwej możliwości odtworzenia.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

Ocena ogólna – C (znacząca). Obszar jest istotny dla zachowania torfowisk w obrębie sudeckich kotlin.

Reprezentatywność – ocena C (znacząca). Siedlisko cechuje ubogi w gatunki, specyficzny skład florystyczny, w którym główną rolę grają torfowce (*Sphagnum fallax*, *S. palustre*), płonniki (*Polytrichum strictum*, *P. commune*) oraz rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, wełnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium* i turzyca dzióbekowata *Carex rostrata*. Na powierzchni torfowiska pojedynczo można spotkać niskie drzewka sosny *Pinus sylvestris* i brzozy brodawkowatej *Betula pendula*.

Powierzchnia względna – C (poniżej 2% krajowych zasobów siedliska).

Stan zachowania – ocena C (średni), przede wszystkim z uwagi na wkraczanie podrostów drzew i krzewów oraz nieoptymalne warunki wodne. Stopień zachowania struktury i funkcji oceniono jako średni, a odtworzenie jako II – możliwe przy średnim nakładzie środków.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne

Ocena ogólna - C (znacząca). Obszar jest istotny dla zachowania siedliska 91D0 w obrębie sudeckich kotlin.

Reprezentatywność – B (dobra). Siedlisko w obszarze występuje w postaci podtypu 91D0-1 brzezina bagienna (zespół *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*). Płaty siedliska w obszarze rozwijają się w postaci zubożalej, bez udziału wielu gatunków torfowiskowych typowych dla zbiorowiska, takich jak bagno zwyczajne czy borówka bagienna.

Powierzchnia względna – C (poniżej 2% krajowych zasobów siedliska).

Stan zachowania – B (dobry). W obrębie jednego z płatów siedliska obserwowane są procesy degeneracyjne związane z zaburzeniem stosunków wodnych na skutek obecności nasypu kolejowego.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

Reprezentatywność – ocena D (nieznacząca). Siedlisko nie stanowi przedmiotu ochrony w obszarze.

Siedlisko 9190 zostało stwierdzone w obszarze w postaci 7 płatów, na łącznej powierzchni 2,25 ha. Płaty siedliska występują w postaci enklaw pośród łąk, częściowo użytkowanych rolniczo. Mają typową fizjonomię kwaśnych dąbrów, właściwy skład gatunkowy i wiek drzewostanu, jednakże cechują się marginalnymi zasobami martwego drewna. Ponadto zasoby siedliska w obszarze są niewielkie. Obszar nie jest istotny dla zachowania zasobów siedliska 9190 w skali regionu, ani w skali kraju.

6179 Modraszek nausitous Phengaris (Maculinea) nausithous

Ocena ogólna C – znacząca, w tym:

Populacja – ocena C (poniżej 2% krajowych zasobów gatunku).

Stan zachowania – ocena B (dobry). Elementy siedliska gatunku są dobrze zachowane. Lokalnie stwierdzano liczne występowanie rośliny żywicielskiej – krwiściągą lekarskiego Sanguisorba officinalis.

Izolacja – ocena C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).

6177 Modraszek telejus Phengaris (Maculinea) teleius

Populacja – ocena D (populacja nieistotna). Gatunek nie stanowi przedmiotu ochrony

w obszarze. Gatunek stwierdzany w obszarze bardzo nielicznie.

*czerwończyk nieparek (1060) oczekuje na akceptację Komisji Europejskiej co do jego wykreślenia z katalogu przedmiotów ochrony obszaru

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	K02.01		b
H	A03.03		i
L	C01.07		i
M	I01		i
H	J02.01		o

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

2024. RDOŚ we Wrocławiu. Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzczańskie Mokradła PLH020105 (szablon dokumentacji)2019. BULiGL Oddział w Brzegu. Opracowanie fitosocjologiczne dla lasów i gruntów nieleśnych (część tekstowa)1993. Narkiewicz Cz. Waloryzacja botaniczna projektowanego rezerwatu torfowiskowego „Torfowiska na Trzczańskich Mokradłach” w Rudawskim Parku Krajobrazowym (opracowanie na zlecenie Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Jeleniej Górze)

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	90.39				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Rudawski Park Krajobrazowy	*	90.39

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska aleja Jana Długosza 68 51-162 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat@wroclaw.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020105

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

— —

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--